

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ДИТЯЧОЇ ПАТОПСИХОЛОГІЇ

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “27” серпня 2021р.

м. Івано-Франківськ – 2021р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи дитячої патопсихології
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	3 / 6
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, Додати	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного Навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Метою курсу «Основи дитячої патопсихології» є засвоєння системи психологічних знань про основні види порушень психічного розвитку дитини, методи диференційованої діагностики відхилень психічного та особистісного розвитку дітей.

Завдання курсу полягає в оволодінні студентами низкою ключових питань щодо:

- вивчення теоретико-методологічних основ особливостей психічного розвитку дитини в нормі та патології;
- вивчення причин, видів психічного дизонтогенезу;
- ознайомлення з методами психологічної діагностики розладів психіки з урахуванням вікових особливостей дитини;
- вивчення основних методів психологічної корекції та профілактики виникнення різних проявів відхилень від нормального психічного розвитку в дитини;
- формування професійно-значущих якостей особистості майбутнього фахівця та творчого відношення до професійної діяльності.

Компетентності

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних методів соціальної педагогіки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у професійній діяльності.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальні компетентності

СК 8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами.

СК 12. Здатність ініціювати соціальні зміни, які сприяють адаптації та соціалізації дітей та молоді сучасному суспільстві.

СК-21. Здатність застосовувати технології соціально-педагогічної роботи з різними категоріями суб'єктів соціальної роботи, організувати і координувати волонтерську діяльність.

СК-22. Здатність організувати і здійснювати соціальну-педагогічну роботу в закладах освіти.

Програмні результати навчання

РН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН 13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

РН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

РН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

РН 24. Здатність до раціонального вибору і реалізації психологічних методик і технологій соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в закладах освіти, позанавчальних закладах та закладах соціального спрямування.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Предмет та завдання дитячої патопсихології. Принципи побудови патопсихологічного обстеження	<p>- уміння володіти основними термінами та поняттями дитячої патопсихології на рівні відтворення, тлумачення й використання у професійній повсякденній діяльності;</p> <p>- розуміти теоретичні засади дитячої патопсихології як навчальної та наукової дисципліни, її предмет та методи;</p> <p>знати принципи побудови патопсихологічного обстеження дітей;</p> <p>розуміти роль даних про порушення в розвитку дитини для оптимізації навчально-виховного процесу</p>	Опрацювати лекційний матеріал та питання, що виносяться на самостійне вивчення (передбачені в методичних рекомендаціях та в матеріалах для сам.роботи на сайті дист.навчання).
2	Проблема психічної норми та патології. Дизонтогенетичний підхід до дослідження порушень психіки у дитячому віці	<p>Знати критерії психічної норми та патології;</p> <p>уміти самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел;</p> <p>знати патопсихологічні параметри психічного дизонтогенезу;</p> <p>знати особливості класифікації психічного дизонтогенезу</p>	Опрацювати праці, розміщені в електронній хрестоматії з навчальної дисципліни (сайт наукової бібліотеки університету). Підготувати презентацію на тему: «Сучасні підходи до питання психологічної норми та патології» 6 год.
3	Порушення психічних процесів у дітей та методи їх дослідження	<p>Розуміти природу розладів поведінки, діяльності та вчинків;</p> <p>уміти проводити дослідження психічних процесів та станів у дітей;</p> <p>знати особливості патопсихологічного дослідження дітей</p>	Ознайомитися з патопсихологічною характеристикою психічних процесів. Кейси.

		дошкільного віку; дослідження психічних процесів у дітей шкільного віку; володіти методами дослідження структурних компонентів особистості.	
4	Розумова відсталість. Причини порушення інтелектуального розвитку дитини. Психологічна характеристики дітей з розумовою відсталістю	Уміти визначати причини порушення інтелектуального розвитку дитини; аналізувати соціально-педагогічні умови життя розумово відсталих дітей на сучасному етапі розвитку суспільства	Опрацювати лекційний матеріал та питання, що виносяться на самостійне вивчення (передбачені в методичних рекомендаціях та в матеріалах для сам.роботи на сайті дист.навчання).
5	Затримка психічного розвитку: етіологія та патогенез	Уміти застосовувати методи психологічної діагностики порушень психічних пізнавальних процесів при різних видах ЗПР; організувати соціально-психологічну допомогу дітям із затримкою психічного розвитку	Підібрати діагностичні методи, спрямовані на визначення розладів пізнавальних процесів при різних видах ЗПР
6	Органічні симптоми та розлади	знати основні ознаки РДА; уміти використовувати методи психологічної корекції емоційних розладів дітей з РДА; розуміти особливості порушення психічних пізнавальних процесів дітей з епілепсією; знати методи патопсихологічної діагностики та корекції порушень при епілепсії.	Опрацювати лекційний матеріал та питання, що виносяться на самостійне вивчення (передбачені в методичних рекомендаціях).

7	Неврози та психопатії	Знати і розрізняти особливості протікання депресивних розладів в дитячому віці; використовувати методи діагностики та корекції; знати психологічні особливості психопатій; психологічні особливості та внутрішньоособистиний конфлікт при неврозах.	Опрацювати лекційний матеріал та питання, що виносяться на самостійне вивчення (передбачені в методичних рекомендаціях). Підготувати презентацію на тему «Психічні розлади спричинені узалежненням від
---	-----------------------	---	--

			соціальних мереж»
8	Порушення психічного розвитку в підлітковому віці	Уміти діагностувати акцентуації характеру в підлітків; знати характеристики підліткових невротичних реакцій; початкові поведінкові прояви психічних захворювань	Проблемні питання, кейси.
9	Спеціальні школи для дітей з відхиленнями у психофізичному розвитку та поведінці.	Знати типи навчально-реабілітаційних центрів та спеціальних закладів для дітей з розладами в психофізичному розвитку та поведінці; особливості соціально-педагогічної та психологічної корекції.	Опрацювати лекційний матеріал та питання, що виносяться на самостійне вивчення (передбачені в методичних рекомендаціях).

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною і ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи (див. Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника») Вид контролю – екзамен. Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає 50 балів за написання письмового екзамену та (50 балів) оцінки за практичні заняття (25 балів) й контрольну роботу та самостійну роботу (25 балів).
Вимоги до письмової роботи	Самостійність виконання, власний аналіз та міркування.
Семінарські заняття	Оцінюються за 5-ти бальною системою. Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх передбачених програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають оцінюванню. Для допуску вимагається виконання 50 % завдань

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1		1		1		1		1		1		1		1		1	12
Семінарські заняття		2		4		2		4		2		4						18
Самостійна Робота													10					10
Індивідуальні завдання																4		4
Залік																	50	50
Всього за тиждень	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	8	1	10	1	4	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
-----------------------------------	--

Література:

1. Гурська Т., Турецька Х. Патопсихологія: навчально-практичний посібник. Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2016. 204 с.
2. Закалик Г., Терлецька Ю. Патопсихологія: понятійно-термінологічний словник: навчальний посібник. Львів: Вид-во «Львівська політехніка», 2016. 156 с.
3. Максименко С., Чуприков А., Прокопович І., Лобанов С. Патопсихологія. К.: КМ 2009. 208 с.
4. Максимова Н., Мілютіна К., Піскун В. Основи дитячої патопсихології. К.: Главник, 2008. 160 с.
5. Максимова Н. Основи психології девіантної поведінки: підручник. К.: ВП «Київський університет», 2008. 439 с.
6. Матейко Н. Патопсихологія. Неврозологія: навчально-методичний комплекс. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2016. 160 с.
7. Мартинюк І. Патопсихологія : навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 208 с.
8. Мартинюк І. Патопсихологія. Практикум. Київ : Каравела, 2017. 183 с.
9. Мельник А. Патопсихологія та спец практикум з клінічної психодіагностики. Луцьк : Іванюк В.П.. 2013. 68 с.
10. Психологія суїциду: посібник / За ред. В. Москальця. К.: Академвидав, 2004.288 с.
11. Тимків Л.С. Патопсихологія: методичні рекомендації. Івано-Франківськ: Видавництво НАІР, 2016. 56 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Тимків Лідія Степанівна
Контактна інформація викладача	+380667808036 lidija.tymkiv@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність Ак	адемічна доброчесність: чікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	ропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf

Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час занять	Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	Студент має можливість отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf »
Неформальна освіта	Неформальна освіта зраховується згідно – Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf